

ÚS Olomouc upozorňuje na změnu klubovní místnosti a novou adresu sekretariátu:

Činnost v nových prostorách na Výstavišti FLORA Olomouc je plně obnovena. Po předchozí domluvě si lze vyzvednout známky a Rukověti na rok 2015.

Vchod do klubovní místnosti je v areálu výstaviště Flora, za pavilonem E.

Nová korespondenční adresa ÚS Olomouc:

Český zahrádkářský svaz
Územní sdružení Olomouc
Zamenhofova 790
779 00 Olomouc

POZVÁNÍ NA VÝSTAVY:

Centrum léčivých rostlin Lékařské fakulty Masarykovy univerzity ve spolupráci s Botanickou zahradou hl. města Prahy zve širokou veřejnost na **53. výstavu léčivých rostlin**, na téma **Jedovaté rostliny**, která se koná **od 18. 6. do 5. 7. 2015** denně od 9 do 18 hodin. **Specializovaná zahrada léčivých rostlin Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně** je jednou z nejstarších a druhově nejvíce zastoupenou sbírkou rostlin tohoto typu u nás. Na ploše přibližně jednoho hektaru je pěstováno přes 800 druhů a kultivarů rostlin léčivých, tonizujících, aromatických, kořeninových i toxických. Najdete zde typické domácí druhy, rostliny vzácné a ohrožené, i řadu léčivek z celého světa. Odborníky vysoce ceněná je sbírka rostlin z čeledi mákovitých (*Papaveraceae*), čítající okolo 70 taxonů. Adresa: Údolní 74, Brno - Kraví hora.

Výstava denivek 2015 - Mravín, zahradnictví Denivková Zahrada - 10. - 12. 7. 2015

K vidění bude na 650 odrůd denivek, z nichž řada bude možná k zakoupení v květináčích o objemu 3 L - tedy kvetoucí plně rozrostlé rostliny. Pro ty, kterým se termín nehodí, bude zahradnictví otevřeno i po celý zbytek července od 9:00 do 17:00. Ale čím dříve přijdete, tím více denivek uvidíte kvést.

Den otevřených dveří - Smržice - SEMO a.s. - 25. 7. 2015

SEMO a.s. Vás zve na **DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ**, který proběhne v sobotu 25. července 2015, v době od 8,30 do 15,00 hodin v areálu firmy.

Připraveny pro Vás budou exkurze po areálu, ukázkové parcelky zelenin, květin i bylinek, přednášky i poradna na téma pěstování a ochrana rostlin a mnoho dalšího.

Organizované zájezdy prosíme o nahlášení předem na mail: sedlackova@semo.cz, případná domluva je možná na telefonu: 582 301 911.

►◀ ☀ **Nutné práce na zahrádce v srpnu:**

použité informace jsou čerpány: www.zahradkari.cz ↓

►◀ Srpen je pro ovocné dřeviny měsícem druhého prodlužujícího růstu. Ještě stále není pozdě na přeroubování peckovin (slivoní, třešní a višní) letními rouby za kůru, mají-li tyto dřeviny ještě mízu. Druhá míza se využívá i k očkování (jádroviny, peckoviny - broskvoně se očkují až naposled). Očkovance z července zkontrolujte a ty s neujatými očky přeočkujte. Stromům, které jsou přetíženy velkou úrodou ovoce, podkládejte větve podpěrami, aby se dřevo větví nepolámalo.

►◀ Ovocným stromům s větší násadou plodů včas podepřete větve, aby nedošlo k polámání. Koncem měsíce prohlédněte pozorně i lepenkové pásy na kmenech a všechny larvy a kukly zničte (bývá tam i obaleč jablečný, který se svojí druhou generací líhne začátkem srpna). ►◀ Mimo ostružin, malinostružin a malin (odplozené výhony a nadbytečné nebo slabé výhony u všech těchto bobulovin odstraňujte těsně u země) začínají zrát remontantní jahody a aronie. ►◀ Pokračuje se ve sklizni letních odrůd jablek (např. DISCOVERY, MANTET), hrušek (např. CLAPPOVA, RADANA), broskví (např. REDHAVEN, MORAVIA), meruněk (např. VELBORA, VESPRIMA) a višní (např. MORELA POZDNÍ), sklízí se pozdní odrůdy rybízu (HEINEMANUV POZDNÍ), renklody (ALTHANOVA, ZELENÁ) a rané švestky (např. ČAČANSKÁ LEPOTICA, WANGENHEIMOVA). Monilií napadené plody othrávejte a likvidujte, podobně odstraňujte i opadané plody, které bývají nahnílé a červivé. Třešně a višně můžete hlouběji zmladit a koruny podle potřeby prosvětlit, u meruněk mimo suchých, či povadlých větví raději mnoho neřežte. Zásah řezem u broskvoní by měl sledovat zkrácení výhonů o měkkou část posledního přírůstku, což umožní dobré vyžrání ponechaných pupenů. ►◀ Když objevíte na plodech známky čerstvé červivosti, stříkejte proti druhé generaci obalečů u jádrovin, slivoní a broskvoní povolenými přípravky.

►◀ V srpnu se ještě sklízí česnek - u paličáků je pomůckou pro stanovení správné doby sklizně napřímení stočeného konce stvolu a žloutnutí listů a u nepaličáků stadium, kdy rostliny poléhají a žloutnou jim listy. Sklízí se i cibule - tu nechte po vytáhání ze země (není-li vlhké počasí) 2 týdny na zahrádce doschnout. Podle potřeby se probírá ledový salát, plodová zelenina a kořenová zelenina. Fazol by se zráním semen vyčerpával a proto sklízíte včas rovněž fazolové lusky. ►◀ Vyštipujte zálistky tyčkových rajčat a koncem měsíce zaštipněte vrchol, aby vám plody i na vrcholu stačily do prvních podzimních mrazíků uzrát. Při zalévání dejte pozor na to, abyste neovlhčili listy - tato vlhkost může napomoci napadení plísni bramborovou, objevíte-li na spodních listech příznaky chorob, tak je olamujte a likvidujte. ►◀ Při teplém a deštivém počasí včas ošetřete rostliny rajčat a brambor (pozdní odrůdy) proti plísni bramborové. ►◀ Košťálová zelenina uvítá pohnojení draselným hnojivem, které podpoří dokonalý vývoj pevných hlávek a skladovatelnost. Pórek přihněte zeminou, aby vybělení část byla co největší. Čínské zelí z červencového výsevu je potřeba v srpnu vyjednotit, jinak je možné čínské i pekingské zelí až do poloviny srpna vysévat (nebo vysazovat). ►◀ Stále ještě můžete na uvolněné zeleninové záhony vysévat salát, špenát, či ředkvičku k podzimní sklizni. Vysévají se i ozimé formy zelenin - hláv. kapusta, květák, cibule, salát pro prezimování. Koncem měsíce se doporučuje u růžičkové kapusty zaštipnout vrchol.

►◀ U okrasných rostlin využijte podobně jako u ovocných druhou mízu k očkování - např. růže, šeříky apod. Zvláště u růží pamatujte na příp. přeočkování keřů, u kterých se neujmula očka z červencového očkování. Zelenými řízků se v této době množí cypřišky, tuje, jalovce, dříšťály, pustoryly, skalníky, zimolezy, zlatice v pařeništi. Náročnější dřeviny - jako např. tisy vyžadují k zakořenění podmínky skleníkové množárny. ►◀ Tento měsíc je také vhodný na stříhání živých plotů z jehličnanů. Hřížít můžete vistárii, loubinec, břechťan, zimolez. ►◀ Do konce měsíce je možné rovněž vysazovat, nebo přesazovat mladé jehličnany s kořenovým balem. Vysázené dřeviny chraňte proti vyvrácení kolíkem tak, abyste nepoškodili kořenový bal. Rostliny po vysázení rovněž dostatečně zalijte a proti nežádoucímu výparu stínejte, nebo obalte rostlinu plátnem. ►◀ Řízkovat můžete i fuchsie a pelargónie (řízky nechte jeden den zavadnout), růstové vrcholy fuchsii se doporučuje zaštipovat a tvořící se plody včas odstraňovat. Z pokojových květin můžete ještě řízkovat např. filodendron, scindapsus - řízkům nechte vytvořit kořeny ve sklenici s vodou. ►◀ Sázejí se ocúny - květ je možno očekávat koncem září až začátkem října, šafrány se sázejí již na začátku měsíce. Bledulky, modřence a kosatečky je doporučeno v tuto dobu sázet do hl. 7 - 10 cm. Je vhodná doba i na vysazování narcisů - ty se mohou sázet po tulipánech, ale opačně (tulipány po narcisech) se to nedoporučuje. Přesazují se pivoňky - dejte pozor na hloubku výsadby (příliš hluboko vysázené nekvetou). ►◀ Trvalky můžete dělit a přesazovat po odkvětu. Ve druhé polovině měsíce se též na záhon vysazují některé dvouletky z červnového a červencového výsevu - sedmikráska, pomněnka, maceška, náprstníky, zvonky a zimní fialy.

▶◀ O trávnik je nutné v tomto měsíci stále pečovat - pravidelný pokos, závlhka a přihnojení, potlačení růstu dvouděložných plevelů a mechu. Při použití přípravků proti plevelům by plevele by měly mít dostatečně vyvinuté listy, po pokosu stříkejte ne dřív, než za týden. Je i vhodná doba na založení nového trávníku, výsev nezapomeňte pravidelně zalévat.

◀▶ ☀ Ochrana rostlin na zahrádce v srpnu:

Uvedený kalendářní přehled je použit s laskavým svolením autora: MUDr. Josefa Horáka ↓

◀▶ U jabloní pokračujeme v opakovaných 14denních postřicích plodů k **zamezení Ca-deficientní skvrnitosti jablek**. Používáme chlorid vápenatý v přípravcích Kalkosol 25, Kalkosan 30 či Kalcolit forte (0,5-1% roztok) nebo 1% roztok ledku vápenatého.

◀▶ U **maliníku** brzy po odpození odřežeme loňské letorosty, nové by se měly ošetřit účinným fungicidem proti **didymelovému odumírání maliníku**. V současné době není u nás tato choroba pokryta příslušným ochranným přípravkem. V Německu proti ní používají Mythos 30 SC, Merpan 80 WG, Score 250 EC a Zato 50 WG. U nás ale ani jeden z nich není k tomuto účelu registrován. Od června 2013, je u nás povolen na menšinové použití přípravek Switch (obsahuje ciprodinil a fludioxonyl), který je bohužel k dispozici pouze ve velkobalení, takže je zatím nedostupný pro zahrádkáře.

◀▶ I v srpnu pokračujeme v zamezení vzniku **pozdní červivosti plodů**, kterou u jaderovin a peckovin způsobují druhé generace obaleče jablečného a švestkového. K ošetření stromů s podzimními a zimními odrůdami lze využít nově povolený organofosfát (Reldan 22) nebo neonikotinoidy (Mospilan 20 SP nebo Calypso 480 SC) a konečně jen proti obaleči jablečného lze použít nověji registrovaný SpinTor, který též dobře působí i proti slupkovým a pupenovým obalečům. ▶◀ Při teplém a suchém počasí v červenci a v srpnu může dojít k **přemnožení svilušek a hálčivců** na jaderovinách a slivoních. Děje se to především tam, kde zahrádkář k likvidaci živočišných škůdců na ovocných kulturách použil neuváženě pyrethroidy, např. Decis 15 EW, Decis Mega nebo Karate se Zeon technologií 5 CS. Jabloně, slivoně a černý rybíz při napadení sviluškami strádají, mají menší, svinuté listy šedobronzové barvy. Na rubu listů můžeme pozorovat pomocí lupy vajíčka, larvy a dospělce těchto roztočů. Za takovýchto okolností musíme pak nutně stromy nejméně dvakrát po sobě ošetřit v intervalu 10-14 dnů přípravkem Sanmite 20 WP, bohužel je k dispozici pouze ve velkobalení. Elegantní a především efektivní je introdukce dravého roztoče *Typhlodromus pyri*.

◀▶ U jaderovin je vhodné realizovat v lokalitách, kde se vyskytuje především sazovitost plodů prakticky každoročně, nejpozději od začátku srpna opatření, která omezí výskyt **sazovitosti jaderovin**, ale i **skládkových hnilob** a **skládkové strupovitosti** u plodů určených ke skladování. Je zde možno použít přípravky běžně účinné proti strupovitosti, jež mají vedlejší účinnost proti těmto chorobám, např. Discus, Merpan 80 WG (k použití 35 dnů před sklizní), dále Syllit 65 WP a Dithane DG Neotec (21 dnů před sklizní) a konečně Zato 50 WG a Thiram Granuflo (14 dnů před sklizní). Zdá se však, že je dostačující při prevenci skládkových hnilob a sazovitosti následné použití samotných strobilurinů (Discus 35 dnů před sklizní a poté Zato 50 WG 14 dnů před sklizní). V rizikových lokalitách (uzavřená vlhká údolí např. u řeky, neošetřované sady v blízkém okolí či dokonce v sousedství) zcela výjimečně přichází v úvahu k použití zesílená kombinace, kdy stromy s vyvinutými jablky nejprve postříkáme 35 dnů před sklizní kombinací přípravků Discus + event. Merpan 80 WG a poté nejpozději 3 týdny před sklizní strobilurinem Zato v kombinaci s přípravkem Thiram Granuflo. Tyto kombinace jsou opravdu výjimečné, maximální a rizikové kvůli nebezpečí přítomnosti reziduí použitých přípravků v plodech. Připomeňme si, že sazovitost se především silně projeví na plodech jabloní a hrušní při deštivých a relativně teplých podzimních měsících, zvláště při teplém a vlhkém září. Nově je k ošetření proti skládkovým chorobám zaregistrován kombinovaný přípravek **Flin t Plus**, obsahující captan, což je účinná složka Merpanu 80 WG a strobilurin trifloxystrobin, čili účinná složka přípravku Zato 50 WG. Je k dostání dokonce už i v malobalení a ukazuje se, že tato kombinace má OL 14 dnů, je velmi účinná, prakticky pro výše uvedené choroby jaderovin je optimální.

◀▶ **Obyčejně v první polovině srpna**, při zaměkání bobulí révy vinné, je třeba provést **postřik proti šedé hnilobě hroznů** (botrytidě). K dispozici jsou čtyři přípravky - Mythos 30 SC nebo Thiram Granuflo pro první ošetření a Rovral Aquaflo nebo Teldor 500 SC pro druhé ošetření. Ve stejné době provádíme i **závěrečný postřik proti peronospoře a padlí** (použijeme přípravek na bázi mědi např. Kuprikol 50 a přípravek na bázi elementární síry Kumulus WG). V poslední době se k závěrečným dvěma postřikům proti padlí doporučují spíše strobiluriny (Discus nebo Zato).

◀▶ V horkých a suchých letních obdobích se může také výrazně přemnožit na zelenině **sviluška chmelová**, především na okurkách a paprikách. Na listech vyvolává skvrnité či okrajové žloutnutí listů, které se nakonec zbarví do šedohněda a usychají. Rovněž i zde lze pozorovat na rubu listů kromě pavučinky i různá vývojová stadia svilušek. Mnohým zahrádkářům poničily už v červenci venkovní okurkový porost, a to již v době, kdy se u nás ještě ani nevyskytla plíseň okurky. Nejvíce však sviluška chmelová škodí u skleníkových porostů okurek. Na postižené venkovní i skleníkové kultury je účinný preparát Vertimec 1.8 EC. Lze jej využít i během sklizně, neboť má krátkou ochrannou lhůtu - u okurek, paprik a rajčat má ochrannou lhůtu 3 dny. Je nutné ho však vždy aplikovat opakovaně (dvakrát až třikrát v intervalu 7-10 dnů)..

◀▶ Koncem srpna a především v září se **mšice** vracejí zpět z bylinných hostitelů na ovocné stromy a keře. Pokud stav nelze vyřešit ostříháním napadených částí větvíček, musíme použít Pirimor 50 WG (0,1-0,15 %).

◀▶ V srpnu začínáme **s obnovou výsadby nových jahodníkových porostů**. Vzhledem k tomu, že většina starších porostů je napadena červenou hnilobou kořenů nebo fytoftorovou hnilobou jahodníku, musí se **především použít zdravá sadba, střídat místa k osázení jahodníkem** a eventuálně **navíc všechny nově vysazované sazenice namáčet neméně 20 minut do 0,25% suspenze Aliette 80 WG**. Po zasazení je třeba provést pásovou zálivku sazenic 1% suspenzí stejným přípravkem. K tomuto účelu je též registrován přípravek Polyversum, zde se jak k namáčení, tak i k pásové zálivce doporučuje 0,05% koncentrace. Obě ošetření se provádějí pouze jednou, šířka ošetřených pásů by měla být 20 cm.

◀▶ **Pěstitele zeleniny a brambor** musí při deštivém a teplém počasí v srpnu nadále sledovat kultury. Předpokladem úspěchu je včasné preventivní ošetření porostů brambor a zeleniny. Během probíhající sklizně musíme k ochraně používat jen přípravky s krátkou ochrannou lhůtou (3-7 dnů). Pokud jsou porosty bez chorob, můžeme použít z kontaktních přípravků při slabém infekčním tlaku i ve druhé polovině postřikové sezóny a v systémech ekologického zemědělství pouze Kuprikol 50 (0,4 až 0,5% koncentraci). Kuprikol 50 však prodlužuje a oddaluje dozrávání plodů. Při již prvních zjištěných známkách nákazy plísněmi může pomoci u zeleniny už jen systémový přípravek s preventivně-léčebnou účinností - Ridomil Gold MZ Pepite (0,25 %). Ten má u cibule ochrannou lhůtu 7 dnů, u rajčat a okurek 3 dny. U okurek můžeme případně ošetřovat při zjištění **plísně dýňovitých** mezi sklizněmi též přípravkem Aliette 80 WG (0,2 %). U brambor se však ukázal při jasných známkách nákazy plísní bramborovou v tomto období při silném infekčním tlaku přípravek Ridomil Gold MZ Pepite jako nedostatečně účinný. Naopak se výborně osvědčil nověji registrovaný Infinito, který se v rostlině šíří translaminárně a systémově a kromě preventivního účinku je schopen účinně zasáhnout léčebně 24-48 hodin od začátku plísněvé infekce na listech. Má ochrannou lhůtu 7 dnů a lze ho použít až 4x za sezonu. Při eventuálním výskytu **padlí okurky** aplikujeme přípravek na bázi elementární síry (Kumulus WG). Mrkev a petržel je třeba též ošetřit při prvních příznacích výskytu **padlí miříkovitých** opakovaně též preparátem Kumulus WG. Celer se musí za deštivého počasí chránit proti **septoriové skvrnitosti listů celeru** organickým fungicidem Score 250 EC (0,02 %). Nově je zde zaregistrován k použití i strobilurin Ortiva.

◀▶ Všechny výše uvedené přípravky na ochranu rostlin je nutné používat v souladu s příloženým návodem k použití a respektovat přitom ochranné lhůty.

Poradenská služba – každou středu, mimo 1. v měsíci, mezi 13.⁰⁰ a 16.⁰⁰ hodinou (na sekretariátě ÚS ČZS) ZO ČZS si mohou vyzvednout na sekretariátě ÚR ČZS v Olomouci, ulice Zamenhoffova, každou středu, mimo 1. v měsíci:

- ▶ **členské známky na rok 2015 + ke každé známce zdarma „Rukověť zahrádkáře 2015“ + kalendářik ČZS.**
Telefonické dotazy, mimo středu, Vám zodpoví členové ÚS ČZS Olomouc:

Předseda – M. Pazdera, tel.: 605 004 301; e-mail: mirek.pazdera@seznam.cz

tajemník - J.Skarupský, tel.: 605 127 698

hospodář – J. Kačerová, tel.: 775 639 152

Redakce: Vlasta Schubertová, ČZS ÚS Olomouc - konečná úprava

(neprošlo jazykovou úpravou)